

**Звіт про громадське обговорення проєкту стандарту вищої освіти
другого (магістерського) рівня зі спеціальності
Е1 Біологія та біохімія**

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення:
Міністерство освіти і науки України.

2. Зміст питання або назва проєкту документу, що виносилися на обговорення:

Проєкт стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня зі спеціальності *Біологія та біохімія* (далі – проєкт Стандарту).

Розроблення стандартів передбачено статтею 10 Закону України «Про вищу освіту».

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями.

Громадське обговорення проведено у формі електронних консультацій. Проєкт Стандарту було розміщено 11 червня 2026 року на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України за посиланням: <https://mon.gov.ua/news/mon-nauky-proponuie-do-hromadskoho-obhovorennia-proiektu-standartiv-vyshchoi-osvity-pershoho-bakalavrskoho-ta-druhoho-mahisterskoho-rivniv-zi-spetsialnosti-e1-biologiia-ta-biokhimiia?v=6a981358aa204>

Зауваження та пропозиції до проєкту Стандарту приймалися до 26 червня 2026 року на електронну адресу: standards.vo@mon.gov.ua

Суть зауваження і ким надано	Враховано / не враховано / частково (вказати не врахування або, якщо це часткове врахування якихось пропозицій вказати, яка саме пропозиція врахована, а яка ні, і чому)
1. Чому компетентності для ОПП та ОНП повністю співпадають? В минулому стандарті для ОНП було зазначено додаткові компетентності Пропозиція: Повернути в стандарт в частині для ОНП педагогічну складову та освітню кваліфікацію «Викладач вищих	Частково враховано, введена спеціальна компетентність для ОНП «Розуміння цілей, завдань, методів і підходів науково-педагогічної діяльності». Присвоєння кваліфікації «Викладач вищих навчальних закладів» (а це

навчальних закладів», як було в попередньому стандарті (Олена Бойка, доцент кафедри генетики та рослинних ресурсів Запорізького національного університету, к.б.н., доцент, гарант програми)	професійна кваліфікація) Стандартом не передбачається
Не повністю зрозуміло для ОНП що мається на увазі під формулюванням: «Не менше 30% обсягу освітньо-наукової програми має бути відведено на дослідницьку (наукову) компоненту» Що враховується як частини цієї компоненти: науково-дослідницькі практики, виконання курсових робіт з окремих профільних освітніх компонент, виконання кваліфікаційних робіт, окремі професійні освітні компоненти? (Олена Бойка, доцент кафедри генетики та рослинних ресурсів Запорізького національного університету, к.б.н., доцент, гарант програми)	Дослідницька (наукова) компонента передбачає проведення дослідницьких (наукових) робіт. Не зовсім зрозуміло, як іще можна інтерпретувати цю компоненту, а отже в чому сутність запитання.
ЗК1–ЗК2 (володіння мовами) (1) Виглядає дивною вимога тільки "спілкуватись з професійних питань" українською мовою. Очевидно, що на рівні бакалавра і вище необхідно вільно володіти українською мовою (а не тільки спілкуватись) і не тільки з професійних питань (2) Є сумніви в тому, що заклади вищої освіти (можливо, за деякими виключеннями) будуть у змозі провести легітимну сертифікацію рівнів володіння іноземною мовою (B1, B2 тощо) або навіть чітко визначити, якому рівню CEFR відповідає рівень знань здобувача освіти	(1) не враховано, для спеціальності E1 Біологія та біохімія важливою є компетентність спілкування саме професійною мовою, яку заклад освіти може перевірити відповідними результатами навчання; (2 та 3, а також аналогічні зауваження Лариси Сківки, ХНУ імені В.Н. Каразіна) враховано, формулювання ЗК2 із урахуванням зауважень наступне: «Здатність спілкуватися з питань професійної дослідницької та/або інноваційної діяльності іноземною, зокрема англійською мовою усно і письмово (для осіб з порушеннями зору, слуху, мовлення відповідні вимоги застосовуються з урахуванням можливостей таких осіб)»

(3) Професійна діяльність за спеціальністю "Біологія та біохімія" є просто неможливою без знання англійської мови – саме англійської, а не будь-якої іншої іноземної (*Андрій Сиволоб, професор кафедри біохімії ННЦ "Інститут біології та медицини" Київського національного університету імені Тараса Шевченка д.б.н., професор*)

АНАЛОГІЧНЕ ЗАУВАЖЕННЯ:

ЗК2. Формулювання компетентності видається надмірно складним для подальшого коректного відображення у результатах навчання. Крім того, доцільно уникати прямого зазначення рівнів володіння іноземною мовою (B1, B2), оскільки вимоги до підтвердження відповідності цим рівням суттєво варіюють між закладами освіти, екзаменаційними центрами та провайдерами мовного тестування. Така варіативність ускладнює забезпечення єдиного підходу до оцінювання мовної компетентності, тоді як уніфікованість вимог має бути невід'ємною складовою загальнодержавного стандарту вищої освіти (*Лариса Сківка, завідувач кафедри мікробіології та імунології ННЦ "Інститут біології та медицини" Київського національного університету імені Тараса Шевченка д.б.н., професор, гарант програми*)

АНАЛОГІЧНЕ ЗАУВАЖЕННЯ:

Визначити в Стандартах вимоги до контролюючих заходів та виконавців оцінки рівня володіння іноземною мовою або прибрати вказівку на B1 та B2 (*пропозиція біологічного факультету Харківського*

національного університету імені В.Н. Каразіна)	
ЗКЗ Підготовка спеціалістів за спеціальністю "Біологія та біохімія" не передбачає отримання ними "інженерних" знань. Крім того, застосовувати знання можна просто у суспільному житті, а не в "участі" у ньому (Андрій Сиволоб, професор кафедри біохімії ННЦ "Інститут біології та медицини" Київського національного університету імені Тараса Шевченка д.б.н., професор) <i>АНАЛОГІЧНЕ ЗАУВАЖЕННЯ:</i> ЗКЗ. Формулювання компетентності потребує стилістичного доопрацювання, оскільки містить елементи тавтології, що ускладнюють сприйняття та знижують чіткість викладу. Доцільно уточнити формулювання з метою підвищення його лаконічності, однозначності та відповідності вимогам до нормативних документів (Лариса Сківка, завідувач кафедри мікробіології та імунології ННЦ "Інститут біології та медицини" Київського національного університету імені Тараса Шевченка д.б.н., професор, гарант програми)	Враховано, формулювання ЗКЗ із урахуванням зауважень наступне: «Здатність застосовувати наукові, зокрема, математичні й технологічні знання та/або методи у професійній дослідницькій та/або інноваційній діяльності та/або суспільному житті»
ЗК4. Незрозуміло, про який захист і якої інформації йдеться. Захист цифрової інформації є компетентністю для ІТ-спеціалістів, а не для фахівців в області біології та біохімії (Андрій Сиволоб, професор кафедри біохімії ННЦ "Інститут біології та медицини" Київського національного університету імені Тараса Шевченка д.б.н., професор)	Не враховано, базові принципи захисту інформації (особистої чи наукової, в тому числі інтелектуальної власності) в професійній та науковій/дослідницькій діяльності повинні забезпечуватися (і забезпечуються) ЗВО на другому рівні ВО

ЗК5 для магістрів і докторів філософії. На мій погляд, формулювання потребують невеличкого редагування. <i>Магістр:</i> ЗК5. Здатність до саморозвитку, підтримки власного фізичного і психічного здоров'я, ефективного керування часом та інформацією, конструктивної співпраці та вирішення конфліктів у колективі, зокрема в інклюзивному та підтримуючому контексті, участі у суспільному житті, здобуття освітніх/професійних кваліфікацій 8 рівня НРК (<i>Андрій Сиволоб, професор кафедри біохімії ННЦ "Інститут біології та медицини" Київського національного університету імені Тараса Шевченка д.б.н., професор</i>)	Враховано, формулювання ЗК5 із урахуванням зауважень наступне: «Здатність до саморозвитку, підтримки власного фізичного і психічного здоров'я, ефективного керування часом та інформацією, конструктивної співпраці та вирішення конфліктів у колективі, зокрема в інклюзивному та підтримуючому контексті, участі у суспільному житті, здобуття освітніх/професійних кваліфікацій 8 рівня НРК»
ЗК5 і ЗК8. Переформулювати компетентності ЗК5 і ЗК8, розвівши їх змістовно між рівнями вищої освіти таким ином, щоб більш базові (наприклад, існування у мультикультуральному середовищі, самоорганізація тощо) формувались у бакалавріаті, а більш важливі саме для професійної діяльності – в магістратурі. <i>(пропозиція біологічного факультету Харківського національного університету імені Н.В. Каразіна)</i>	Не враховано, ЗК5 і ЗК8 дійсно є дуже подібними для бакалаврів і магістрів, але при цьому, по-перше, вони не є ідентичними, а по-друге, ця подібність відображає необхідність підтримувати та вдосконалювати ці важливі компетентності при переході з першого на другий рівень ВО (щодо ЗК 8 див також нижче).
Пункт про національний спротив і захист Вітчизни не викликає питань для бакалаврів, але для магістрів і, особливо, для докторів філософії незрозуміло, які освітні компоненти мають забезпечувати набуття такої компетентності. Крім того, якщо вона вже отримана бакалаврами, що тут може бути додано на наступних рівнях? (<i>Андрій Сиволоб, професор кафедри біохімії ННЦ "Інститут біології та медицини" Київського</i>	Перелік загальних компетентностей (ЗК) був запропонований Міністерством освіти України, адаптація формулювань ЗК щодо особливостей предметної області можлива (що і було зроблено для ряду ЗК), але у даному випадку рішення залишається за МОН України. Ми погоджуємося із пропозицією щодо перегляду цієї ЗК, враховуючи те, що необхідні компетентності мають бути сформованими під час навчання в бакалавраті

<i>національного університету імені Тараса Шевченка д.б.н., професор)</i> АНАЛОГІЧНІ ЗАУВАЖЕННЯ: ЗК6 Формулювання компетентності є надмірно громіздким, що може ускладнювати її коректне й однозначне відображення в програмних результатах навчання. Доцільним видається його спрощення та лаконізація, що сприятиме чіткішому визначенню освітніх компонентів освітньої програми, спрямованих на формування цієї компетентності, а також полегшить оцінювання рівня її досягнення здобувачами освіти (<i>Лариса Сківка, завідувач кафедри мікробіології та імунології ННЦ "Інститут біології та медицини" Київського національного університету імені Тараса Шевченка д.б.н., професор, гарант програми)</i> Диференціювати загальні компетентності [мається на увазі ЗК6] бакалаврського та магістерського рівнів, зокрема, шляхом більш компактного без конкретизації) викладу формулювань для рівня магістр та освітньо-наукового рівня. Приклад: ЗК6. (рівень магістр) Здатність усвідомлювати і реалізувати власні права і обов'язки як члена громадянського суспільства. (<i>пропозиція біологічного факультету Харківського національного університету імені Н.В. Каразіна)</i>	
ЗК8. Формулювання компетентності також потребує стилістичного доопрацювання шляхом усунення надмірної деталізації, яка ускладнює його сприйняття та знижує чіткість і лаконічність викладу. На мою думку, зміст компетентності може бути повною мірою відображений у більш	Враховано, формулювання ЗК8 із урахуванням зауважень наступне: «Здатність жити та здійснювати професійну, дослідницьку та/або інноваційну діяльність у мультикультурному та мультілінгвальному середовищі, розвивати і застосовувати власні ідеї у

компактному формулюванні: «Здатність жити та здійснювати професійну, дослідницьку та/або інноваційну діяльність у мультикультурному та мультилінгвальному середовищі». Таке формулювання є більш зрозумілим, зберігає сутність компетентності та полегшує її подальшу імплементацію в програмні результати навчання (<i>Лариса Сківка, завідувач кафедри мікробіології та імунології ННЦ "Інститут біології та медицини" Київського національного університету імені Тараса Шевченка д.б.н., професор, гарант програми</i>)	професійній дослідницькій та/або інноваційній діяльності»
Формулювання потребує уточнення (незрозуміло, про вибір чого йдеться): СКЗ. Здатність обґрунтовувати вибір методів дослідження, адаптувати та застосовувати сучасні методи розв’язання фундаментальних та прикладних задач біології та біохімії із використанням відповідного обладнання (<i>Андрій Сиволоб, професор кафедри біохімії ННЦ "Інститут біології та медицини" Київського національного університету імені Тараса Шевченка д.б.н., професор</i>)	Враховано, додано фразу «вибір методів дослідження»
У таблиці II "Загальна характеристика" останній пункт викласти у такій редакції: "Працевлаштування в науково-дослідних та освітніх установах, медичних, ветеринарних, діагностичних, фітосанітарних та біологічних лабораторіях різного профілю, на фармацевтичних та харчових підприємствах, у сфері агропромислового комплексу, а також у природоохоронних організаціях, біотехнологічних компаніях, установах системи громадського здоров’я, центрах контролю якості та сертифікації	Враховано, закінчення пункту сформульовано у наступний спосіб: "..., у міжнародних організаціях та проєктах у галузі біології та біохімії, а також у суміжних наукових та технологічних сферах діяльності"

продукції, екологічного моніторингу й аудиту, криміналістичних лабораторіях, у сфері біоінформатики та аналізу даних, у стартапах і R&D-підрозділах, пов'язаних із розробленням фармакологічних та біопрепаратів, вакцин, ферментів і біоматеріалів, а також у міжнародних організаціях та проєктах у галузі біології та біохімії, а також суміжних наукових та технологічних сферах діяльності" <i>(Віктор Мартинюк, професор ННЦ "Інститут біології та медицини" Київського національного університету імені Тараса Шевченка д.б.н., професор, гарант ОП)</i>	
---	--

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні та надані пропозиції

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення:

Під час доопрацювання проєкту Стандарту зауваження та пропозиції, отримані під час громадського обговорення, враховано частково.